

Πρώην Μουσουλμάνοι αδελφοί μας, που αγίασαν ως Χριστιανοί

Έρευνα του Θεόδωρου Ρηγινιώτη

Το άρθρο αυτό είναι συνέχεια του «Χριστιανικά θαύματα σε μουσουλμάνους» και αποτελεί μια περιγραφική αναφορά στη διαρκή πρόσκληση του Ιησού Χριστού στους αγνούς και καλοπροαίρετους μουσουλμάνους αδελφούς μας να Τον πλησιάσουν και να γίνουν μέλη του παγκόσμιου και θαυμαστού Σώματός Του, της Εκκλησίας.

Λέγοντας «Εκκλησία» εννοώ την αρχαία αδιαίρετη Εκκλησία των πρώτων χιλίων χρόνων μετά Χριστόν και την ιστορική συνέχειά της, την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Για το ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι η ιστορική συνέχεια της αρχαίας χριστιανικής Εκκλησίας (όπως και παπικοί και προτεστάντες ερευνητές παραδέχονται), [δείτε τα σχετικά μας άρθρα](#).

Οι άγιοι που αναφέρονται παρακάτω υπήρξαν μουσουλμάνοι, αλλά αγίασαν ως χριστιανοί. Ανάμεσά τους ένας εμίρης, δύο δερβίσηδες και δύο ανώτεροι αξιωματικοί του τουρκικού στρατού.

Κατά την εποχή που ονομάζουμε «Τουρκοκρατία» [περίπου από το 1453, στο χώρο της πρώην Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Ρωμανίας), μέχρι το 1912, κατά περιοχές], χιλιάδες χριστιανοί έγιναν μουσουλμάνοι, ενώ ελάχιστοι μουσουλμάνοι έγιναν χριστιανοί. Όμως οι χριστιανοί άλλαζαν πίστη, επειδή δεν άντεχαν τις αβάσταχτες συνθήκες της δουλείας, ενώ οι μουσουλμάνοι που γίνονταν χριστιανοί, όχι μόνο άφηναν την απόλυτη ελευθερία του κυρίαρχου και έπαιρναν πάνω τους αυτές τις αβάσταχτες συνθήκες, αλλά και διακινδύνευαν τη σύλληψή τους και την καταδίκη τους σε βασανιστήρια και θάνατο – γι' αυτό και σχεδόν όλοι οι άγιοι που παρουσιάζονται εδώ είναι μάρτυρες.

Ποιο είναι λοιπόν το μεγάλο μυστικό, που τους ωθούσε σ' αυτή τη γενναία απόφαση; Μια περιήγηση στο βίο τους, έστω και περιληπτικά, ίσως βοηθήσει τους αδελφούς μας μουσουλμάνους να το ανακαλύψουν.

Α΄ Μουσουλμάνοι από καταγωγή

Ο άγιος Τούνομ, ο εμίρης

Το 1579 οι ηγέτες της αρμενικής Εκκλησίας στα Ιεροσόλυμα κατόρθωσαν να πείσουν τις τουρκικές αρχές να δώσει την άδεια στον Αρμένιο πατριάρχη και όχι στον ορθόδοξο να μπει στον Άγιο Τάφο το Μέγα Σάββατο, για να βγάλει το Άγιο Φως (σημείωση: η αρμενική Εκκλησία είναι μονοφυσιτικών αποκλίσεων, ανήκει δηλαδή στους λεγόμενους «αντιχαλκηδόνιους»). Τότε, όπως είναι γνωστό, το Άγιο Φως δεν βγήκε από τον Άγιο Τάφο, αλλά σχίζοντας μια κολώνα στον τοίχο του ναού της Αναστάσεως, στο σημείο, όπου στεκόταν ο ορθόδοξος πατριάρχης με τους πιστούς.

Το εντυπωσιακό γεγονός είδε ο Άραβας εμίρης Τούνομ, επικεφαλής της φρουράς που επόπτευε τις τελετές, ανεβασμένος σε γειτονικό μιναρέ. Από την έκπληξή του γκρεμίστηκε από το μιναρέ και προσγειώθηκε χωρίς να πάθει τίποτε. Όλα αυτά τον έκαναν να απαρνηθεί αμέσως το Ισλάμ και να διακηρύξει ευθέως ότι η αληθινή πίστη είναι ο χριστιανισμός!

Συνέπεια της ομολογίας του ήταν να συλληφθεί από τη φρουρά και να καεί ζωντανός. Οι ορθόδοξοι χριστιανοί τον τιμούμε ως άγιο μάρτυρα στις 18 Απριλίου.

Πηγές: αρχιμανδρίτη Δανιήλ Γούβαλη *Το θαύμα της πίστεως*, Αθήναι 1985, σελ. 35-36.

Πανάγιον του Γεωργίου Εμμ. Πιπεράκι, έκδ. «Η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος» Μήλεσι 2006, σελ. 97.

Ο άγιος Βάρβαρος ο Μυροβλύτης

Σύμφωνα με τις ιστορικές παραδοσιακές πληροφορίες, η μεγάλη σε μέγεθος εικόνα της Παναγίας της Πορταΐτισσας [στη μονή Ιβήρων του Αγίου Όρους (την έριξε στη θάλασσα της Νίκαιας της Μικράς Ασίας μια γυναίκα το 829 μ.Χ., για να τη σώσει από τους εικονομάχους, και βγήκε στα παράλια του Αγίου Όρους το 1004)], η οποία φέρει κάτω από τη δεξιά σιαγόνα τραύμα με ξηραμένο αίμα, κτυπήθηκε με το ξίφος ενός Άραβα, ο οποίος ονομαζόταν Ραχάι και ήταν αρχηγός ενός πειρατικού στόλου. Όταν ο στόλος του έπλευσε στη θάλασσα των Ιβήρων, ο Ραχάι έστειλε πειρατές να κουρσέψουν τη Μονή. Αυτοί όμως δεν μπόρεσαν να πραγματοποιήσουν την εντολή του αρχηγού τους, διότι εμποδίστηκαν από μια Γυναίκα και γύρισαν στα πλοία τους άπρακτοι.

Όταν ο Ραχάι άκουσε τη δικαιολογία των συντρόφων του, τους ονειδισε και αμέσως έτρεξε εναντίον της Μονής κραδαινοντας το ξίφος του. Όταν είδε την αγία εικόνα της Πορταΐτισσας, με θυμό τη χτύπησε με το ξίφος του. Από την πληγή άρχισε να ρέει άφθονο αίμα, που τον περιέλουσε. Στη θέα του

αίματος από το φρικτό θαύμα, άρχισε να τρέμει, «και μετανοών δια την ασέβειάν του εζήτει συγχώρησιν. Επί τοσούτον ήλθεν εις επίγνωσιν και μετάνοιαν, ώστε εβαπτίσθη και έγινε πάραυτα μοναχός και κλαίων εξομολογείτο το αμάρτημά του».

Τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής του έμεινε εμπρός στην αγία εικόνα και πρόσφερε τις υπηρεσίες του στο ναό της Πορταίτισσας. Παρακαλούσε δε τους αδελφούς της μονής Ιβήρων, να μην τον αποκαλούν με το ασκητικό του όνομα Δαμασκηνό, αλλά «Βάρβαρο», άξεστο, βάνουσο. Ο άγιος Βάρβαρος τόσο πολύ πρόκοψε στην αρετή, ώστε ύστερα από το θάνατό του έδειξε σημεία αγιότητας. Μέχρι σήμερα ονομάζεται «άγιος Βάρβαρος» και εορτάζει στις 15 Μαΐου. Το λείψανό του, κατά την ανακομιδή, βρέθηκε ακέραιο και απέπνεε άρωμα. Το έκλεψαν οι Λατίνοι, μαζί με χίλια άλλα λείψανα της Μονής.

Πηγή: <http://www.gonia.gr/gonia.php?article=2164>

Ο άγιος Αχμέτ ο Κάλφας

Μια φορά κι έναν καιρό, ήταν ένας Τούρκος, άρχοντας και λεβέντης, και τον έλεγαν Αχμέτ. Ζούσε στην Κωνσταντινούπολη κι είχε ψηλή θέση στο παλάτι. Είχε όμως και μια σκλάβα Ρωσίδα, χριστιανή ορθόδοξη. Και κάθε Κυριακή, μια άλλη, γριά σκλάβα, της έφερνε αντίδωρο κι έτρωγε κι έπινε αγιασμό.

Και ο Αχμέτ τη ρώτησε: «Τι τρως κάθε Κυριακή πρωί, και μυρίζει τόσο όμορφα το στόμα σου;». Εκείνη τότε του μίλησε για το Χριστό. Κι ο Αχμέτ πήγε στην εκκλησιά να δει με τα μάτια του. Και είδε πράγματα μυστηριώδη και θαυμαστά, και πίστεψε, και βαφτίστηκε χριστιανός.

Πέρασε καιρός, και σε κανέναν δεν το έλεγε. Όμως μια φορά, εκεί που τρώγανε και πίνανε με άλλους Τούρκους, πιάσανε την κουβέντα για το ποιο είναι το πιο σπουδαίο πράγμα πάνω στη Γη. Έλεγε ο καθένας το μακρύ του και το κοντό του, κι ύστερα ρωτήσανε και τον Αχμέτ. Κι η καρδιά του τον πρόσταξε να πει αυτό που πίστευε στα αλήθεια: «Μεγαλύτερο απ' όλα είναι η πίστη των χριστιανών!» απάντησε.

Και πέσανε πάνω του και τον βάλανε στη φυλακή και, λίγο καιρό αργότερα, τον θανάτωσαν.

[Από τα κείμενα σχολικής εορτής της 25^{ης} Μαρτίου 2008 στο 3^ο Γυμνάσιο Ρεθύμνου]

Ο άγιος Αχμέτ αποκεφαλίστηκε στις 3 Μαΐου 1682 στην τοποθεσία Κεαπχανέ Μπαξέ. Αυτή την ημέρα τιμάται η μνήμη του.

Πηγή: αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτη, *Νέον Μαρτυρολόγιον*, εκδ. Αστήρ, 1993, σελ. 101.

Λεπτομέρειες για τον άγιο βλ. στο <http://www.pigizois.net/index2.htm>

Ο άγιος Ιωάννης ο Δερβίσης

Ο Άγιος αυτός νεομάρτυρας, γεννήθηκε στην Κόνιτσα της Ηπείρου, από γονείς Μουσουλμάνους. Ο πατέρας του ήταν Δερβίσης και Σέχης στο αξίωμα. Είκοσι χρονών μπήκε και αυτός στο τάγμα των Δερβίσηδων. Αφού έκανε αρκετά χρόνια στα Ιωάννινα, πήγε στο Βραχώρι της Αιτωλίας, όπου κατοίκησε στο Μουσελίμ Σεράι. Ξαφνικά όμως, άρχισε να ζει σαν χριστιανός, πέταξε τα ενδύματα του Δερβίση και ντύθηκε χριστιανικά. Έπειτα πήγε στην Ιθάκη, όπου δέχτηκε το άγιο Βάπτισμα με το όνομα Ιωάννης.

Όταν επανήλθε στην Αιτωλία, παντρεύτηκε στο χωριό Μαχαλάς και άσκησε το επάγγελμα του αγροφύλακα. Ο πατέρας του έστειλε απεσταλμένους να τον μεταπείσουν, αλλά αυτός τους έδιωξε. Τότε συνελήφθη από τον Μουσελίμη του Βραχωρίου, στον οποίο ομολόγησε με θάρρος το χριστιανικό του όνομα και την αγάπη του στον Χριστό. Βασανίστηκε ανελέητα. Τελικά τον αποκεφάλισαν στις 23 Σεπτεμβρίου 1814. Οι χριστιανοί παρέλαβαν το τίμιο λείψανό του και το έθαψαν σ' ένα αγρόκτημα στο Βραχώρι. Η μνήμη του τιμάται στις 23 Σεπτεμβρίου.

Πηγή: www.synaxarion.gr

Ο άγιος Ιωάννης ο εξ Αγαρηνών («Αρναουτογιάννης»)

Ο Νεομάρτυς Ιωάννης ο εξ Αγαρηνών, ο επιλεγόμενος «Αρναουτογιάννης», ήταν στην καταγωγή Αλβανός, έλαβε μέρος με τους Τούρκους ως στρατιώτης για την κατάπιξη κάποιας από τις Κρητικές επαναστάσεις. Στη συνέχεια επέστρεψε στην Κρήτη, μετανόησε, κατηχήθηκε και βαπτίσθηκε ορθόδοξος χριστιανός στο χωριό Άγιος Ιωάννης Φαιστού και του ανατέθηκε η εργασία του «Δραγάτη» (αγροφύλακα). Οι φανατικοί Τούρκοι κατασκεύασαν συκοφαντία εναντίον του αποδίδοντάς του φόνο Τουρκοαιγυπτίων, για να τον κάνουν να αλλαξοπιστήσει. Φυλακίσθηκε στο Ηράκλειο, υπέστη φρικτά βασανιστήρια και τέλος μαρτύρησε. Ετάφη στη θέση «Σπιτάλια». Το λείψανό του κατά την εκταφή βρέθηκε αγιασμένο και ο Ρώσος Πρόξενος για να το διαφυλάξει από πιθανή βεβήλωση το έστειλε στο Κίεβο.

Το μαρτύριο του Νεομάρτυρος Ιωάννου, βρήκε κατά θεία Πρόνοια ο αρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Παπαδάκης, πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητρόπολης Γορτύνης και Αρκαδίας (νομός Ηρακλείου Κρήτης) σε έρευνά του στη βιβλιοθήκη της Ι. Μονής Σταυρονικήτα Αγίου Όρους. Κατόπιν σε συνεννόηση με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Αγίου Ιωάννου Φαιστού, χωριού της Μεσαράς στο οποίο ζούσε και εργαζόταν ο άγιος, συνέγραψε το βιβλίο και φρόντισε για την σύνταξη Ακολουθίας η οποία και εγκρίθηκε από την Ι. Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας της Κρήτης.

Η μνήμη του καθιερώθηκε η 19^η Μαΐου, ημέρα ευρέσεως του βίου του. Μετά τη συγγραφή του βιβλίου και όλως τυχαίως σε έρευνά του ο συγγραφέας, βρήκε ότι μαρτύρησε το 1845 αρχές του μηνός Μαΐου, και μάλιστα για το γεγονός αυτό έγιναν στο Ηράκλειο πέντε στάσεις των Χριστιανών.

Βλ. λεπτομέρειες στο: αρχιμανδρίτη Χρυσόστομου Παπαδάκη, Ο άγιος Νεομάρτυς Ιωάννης ο εξ Αγαρηνών, Έκδοση Πολιτιστικού Συλλόγου Αγίου Ιωάννου Φαιστού, 2004.

http://www.imga.gr/xrisostomos_papadakis.htm

Ο άγιος μεγαλομάρτυρας Κωνσταντίνος ο εξ Αγαρηνών

Η συγκλονιστική ιστορία του μεγάλου αυτού ήρωα αναφέρεται με κάθε λεπτομέρεια στο *Νέον Μαρτυρολόγιον* του αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτη.

Ο άγιος ήταν Τούρκος και ζούσε στο χωριό Ψιλομέτωπο της Μυτιλήνης. Ήταν ένα ώριμο και συνετό αγόρι. Σε ηλικία δεκαπέντε ετών τυφλώθηκε από ευλογία και παρέμεινε τυφλός τρία χρόνια. Θεραπεύτηκε μόνον όταν μια χριστιανή φίλη της οικογένειάς του τον πήρε και τον έπλυne με χριστιανικό αγίασμα.

Αργότερα, επειδή ο πατριός του ήταν υπερβολικά βίαιος, η μητέρα του πήρε τα παιδιά της και μετοίκησαν στη Σμύρνη. Εκεί ο μεγάλος αδελφός του αγίου άρχισε να εργάζεται ως μανάβης και ο άγιος έπιασε δουλειά κοντά του. Λόγω της εργασίας του ήρθε πολλές φορές σε επαφή με χριστιανούς, μεταξύ των οποίων και ιερείς, και άρχισε να νιώθει γαλήνη στην καρδιά του ακούγοντας τη χριστιανική διδασκαλία ή αναγνώσεις από χριστιανικά βιβλία. Έτσι, σιγά σιγά, άναψε μέσα του ο πόθος να βαφτιστεί. Συμφώνησε μάλιστα με δύο φίλους του και έφεραν από μία λαμπάδα στο ναό του αγίου Γεωργίου, για να μην προσβληθούν από πανούκλα, που είχε ενσκήψει στην πόλη.

Λίγο καιρό αργότερα έφυγε κρυφά στο Άγιο Όρος και αποκάλυψε την πρόθεσή του σε κάποιους μοναχούς. Εκείνοι όμως δεν τον παρακίνησαν να βιαστεί, ούτε τον διευκόλυναν στην επιτέλεση του σκοπού του. Περιπλανήθηκε πολύ στο Άγιο Όρος, όμως, άλλοι από δειλία άλλοι από σύνηση, όλοι τον καθυστερούσαν από το βάπτισμα. Αυτό του έδωσε την ευκαιρία να συλλογιστεί πολύ, ώστε η απόφασή του να είναι ώριμη. Τελικά έφυγε απογοητευμένος, ταξίδεψε στην Κωνσταντινούπολη και παρουσιάστηκε στον ίδιο τον πατριάρχη. Εκείνος, για να τον δοκιμάσει, του είπε: «Τι ήρθες να κάνεις σε μας, νεαρέ, που είμαστε το πιο ταπεινωμένο από όλα τα έθνη;» (λόγω της δουλείας στους Οθωμανούς).

Τότε ο άγιος ξέσπασε σε θρήνο και μέσα στα δάκρυα επέμεινε στην πρόθεσή του να γίνει μέλος της Εκκλησίας του Χριστού. Ο πατριάρχης,

συγκλονισμένος, τον διευκόλυνε και ο άγιος βαφτίστηκε παίρνοντας το όνομα Κωνσταντίνος.

Έζησε για ένα διάστημα ως ευσεβής χριστιανός και μια φορά, που πήγε στη μονή Ιβήρων του Αγίου Όρους, για να προσκυνήσει την εικόνα της Παναγίας της Πορταΐτισσας, είδε και ασπάστηκε τα άγια λείψανα κάποιων νεομαρτύρων. Τότε πρόθυσε να μαρτυρήσει και αυτός για το Χριστό. Όμως ο έμπειρος ιερέας, στον οποίο το εξομολογήθηκε, του σύστησε σαρανταήμερη νηστεία και προσευχή, ώστε να διαπιστώσει μόνος του αν η πρόθεσή του αυτή είναι σωστή και θεάρεστη. Κατά τη διάρκεια αυτής της δοκιμασίας, είδε σε όραμα το Χριστό, περιστοιχιζόμενο από αγίους, που τον διαβεβαίωσε ότι δεν ήταν ακόμη ώρα να δώσει τη ζωή του γι' Αυτόν.

Στη συνέχεια έφυγε με σκοπό να επιστρέψει στη Μαγνησία (όπου ζούσε η οικογένειά του) και να φέρει την αδερφή του στο χριστιανισμό. Στις Κυδωνίες όμως (Αϊβαλί) αναγνωρίστηκε από κάποιον μουσουλμάνου, συνελήφθη και δικάστηκε ως αρνησίθρησκος. Υποβλήθηκε σε απερίγραπτα βασανιστήρια: μαστιγώθηκε, του φόρεσαν στο κεφάλι μια πυρακτωμένη περικεφαλαία, του έσφιξαν με λουριά τους κροτάφους μέχρι εσχάτης οδύνης, του τέντωσαν το σώμα με ειδική μηχανή και τον άφηναν όλη την ημέρα τεντωμένο και όλη τη νύχτα κρεμασμένο από τα χέρια...

Στη φυλακή ο άγιος βασανίστηκε και από σειρά δαιμονικών οραμάτων, κατά τη διάρκεια των οποίων τον ενθάρρυνε ένας χριστιανός, ο Ιωάννης, που μπήκε στη φυλακή επίτηδες με κάποιο παράπτωμα και παρέμεινε μαζί του για να του συμπαρασταθεί. Τον επισκέφτηκαν κι άλλοι χριστιανοί και ο άγιος ζητούσε τις προσευχές τους.

Στις εκκλησίες της πόλης οι χριστιανοί έκαναν ολονύκτιες προσευχές γι' αυτόν, ενώ κάποια στιγμή κάποιοι χριστιανοί με αγνή ψυχή άρχισαν να βλέπουν ένα παράδοξο φως να βγαίνει από την εκκλησία του αγίου Νεομάρτυρα Γεωργίου και να μπαίνει στη φυλακή. Στη φυλακή, λίγο πριν το τέλος, επισκέφτηκε τον άγιο και η Θεοτόκος.

Αφού απεστάλη στην Κωνσταντινούπολη και βασανίστηκε εκ νέου για τρεις ημέρες, τελικά τον έπνιξαν με θηλιά. Τα μαρτύρια του αγίου κράτησαν από τις 23 Απριλίου μέχρι τις 2 Ιουνίου 1819. Η μνήμη του τιμάται την ημέρα του θανάτου του.

Ο άγιος γέροντας Νικόλαος της Όπτινα

Το όνομά του ήταν Γιουσούφ Αμπντούλ Ογκλί, ήταν Τούρκος μουσουλμάνος από το Μπιτλίς, κοντά στο Ερζερούμ. Γεννήθηκε το 1820. Μια σειρά από θαύματα και όνειρα, ξεκινώντας από την παιδική του ηλικία, τον έκαναν να ενδιαφερθεί για το χριστιανισμό, τον οποίο αρχικά γνώρισε στην αρμένικη εκδοχή του, λόγω γειτνίασης και φιλίας με Αρμένιους χριστιανούς.

Στο Ικόνιο, όπου υπηρετούσε ως ταγματάρχης του τουρκικού στρατού, προσπάθησε να γνωρίσει μεταφυσικές εμπειρίες, ακολουθώντας την παράδοση των δερβίσηδων. Όμως όλες οι προσπάθειές του απέβησαν άκαρπες, αφήνοντάς τον πνευματικά κενό.

Στο ρωσοτουρκικό πόλεμο (1853-1856) αιχμαλωτίστηκε και οδηγήθηκε στη Ρωσία. Αυτό του έδωσε την ευκαιρία να μάθει για την ορθοδοξία και μάλιστα να τη γνωρίσει από κοντά, να μιλήσει με άξιους ιερείς, αλλά και με τον όσιο Φιλάρετο, τον διά Χριστόν σαλό (άγιο που κρύβει την αγιότητά του με προσποιητή παράνοια), που ζούσε στην Τούλα. Απόκτησε επίσης μερικά βιβλία και εικόνες. Όταν απελευθερώθηκε, επέστρεψε στο Ερζερούμ, στη σύζυγο και στο παιδί του, νιώθοντας πλέον στην καρδιά του χριστιανός, όχι μουσουλμάνος. Προσευχόταν διαβάζοντας τους Χαιρετισμούς στο Χριστό και την Παναγία κοντά στις εικόνες τους και στην εικόνα του αγίου Νικολάου, τον οποίο σεβόταν ιδιαίτερα. Συναντούσε επίσης κρυφά χριστιανούς και συζητούσαν για τη χριστιανική πίστη.

Όμως ο πεθερός του, που ήταν μουφτής, έμαθε για το ενδιαφέρον του για το χριστιανισμό και για τα βιβλία που διάβαζε και τον κατάγγειλε στις αρχές. Συνελήφθη, καθαιρέθηκε από αξιωματικούς και καταδικάστηκε σε διακόσιους ραβδισμούς! Στο χείλος του θανάτου, παρέμεινε στο νοσοκομείο για έξι μήνες, ενώ τα φρικτά σημάδια δεν έσβησαν ποτέ από το σώμα του (και η θέα τους συγκλόνισε τους μοναχούς της Όπτινα όταν, μετά την κοίμησή του το 1893, του έβγαλαν τα ρούχα για να τον αλλάξουν). Φυλακίστηκε κάτω από απάνθρωπες συνθήκες, που τις επιδείνωνε η συμπεριφορά των συγκρατουμένων του. Στη συνέχεια, μετά από μετακινήσεις και περιπέτειες, στο δρόμο για την εξορία, κάποιοι Αρμένιοι χριστιανοί δωροδόκησαν το συνοδό του και πέτυχαν την απελευθέρωσή του.

Μετά από νέες περιπέτειες, ταξίδια, οδοιπορίες και κυνηγητά, και αφού είχε ταξιδέψει για προσκύνημα στους Αγίους Τόπους, κατέφυγε ξανά στη Ρωσία, όπου τελικά, το 1874, εκπλήρωσε τον πολυετή πόθο του και βαφτίστηκε χριστιανός. Μπαίνοντας στο ναό του αγίου Νικολάου του Καραντίν για τη βάφτισή του, αναγνώρισε την εκκλησία που είχε δει σε όνειρο πριν από δεκαετίες και, στην εικόνα του αγίου Νικολάου, αναγνώρισε τον ιερέα που τον είχε κοινωνήσει στο όνειρό του.

Ταξίδεψε για κάποια χρόνια μέσα στη Ρωσία ως προσκυνητής και περνώντας από το σπουδαίο μοναστήρι της Όπτινα (αυτό το φυτώριο αγίων) μίλησε με το μεγάλο πνευματικό διδάσκαλο της Ρωσίας άγιο Αμβρόσιο, ο οποίος του πρότεινε να μονάσει εκεί. Έτσι εντάχθηκε στην αδελφότητα της μονής, με την καθοδήγηση δύο άλλων μεγάλων αγίων, των γερόντων Ανατόλιου και Βαρσανούφιου. Με προτροπή του αγίου Ανατόλιου, διηγήθηκε λεπτομερώς τη ζωή του στον άγιο Βαρσανούφιο, ο οποίος, καθώς φαίνεται, την κατέγραψε στο χειρόγραφο που έφτασε ως εμάς.

Ως μοναχός αγωνίστηκε σκληρά στην επιστήμη της νοεράς προσευχής, αντιμετώπισε σκληρές δαιμονικές επιθέσεις και αξιώθηκε σε ουράνιες

οπτασίες, τις οποίες κοινοποίησε στον πνευματικό του, τον άγιο Βαρσανούφιο (πνευματικός πατέρας ή απλώς «πνευματικός» = ο προσωπικός δάσκαλος ενός χριστιανού σε ζητήματα πίστης, που κατά κανόνα είναι και ο εξομολόγος του).

Κοιμήθηκε στις 18 Αυγούστου 1893 και οι γέροντες Ανατόλιος και Βαρσανούφιος αναγνώρισαν ότι ήταν άγιος. Στο πρόσωπό του αναφέρθηκε αργότερα και ο σπουδαίος Ρώσος πνευματικός συγγραφέας Σέργιος Νείλος (1862-1929) στο βιβλίο του *Ουράνιες φωνές*, Τσάρσκογιε Σελό, 1905.

Η συγκλονιστική βιογραφία του οσίου μοναχού Νικολάου του Τούρκου εκδόθηκε πριν από λίγα χρόνια στη Ρωσία και μεταφράστηκε στα ελληνικά, όπου κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ακρίτας: Στάρετς Βαρσανουφίου, *Μοναχός Νικόλαος της Όπινα*, μτφρ. Ναταλία Νικολάου, επιμέλεια αρχιμ. Νεκτάριος Αντωνόπουλος.

Ο δίκαιος αδελφός μας Νικόλαος, Αιγαιοπελαγίτης Τούρκος

Στον εξαιρετικό τόμο *Ασκητές μέσα στον κόσμο*, που εκδόθηκε από το Ησυχαστήριο «Άγ. Ιωάννης ο Πρόδρομος» στη Μεταμόρφωση Χαλκιδικής, 2008, σελ. 351-358, αναφέρεται η συγκινητική ιστορία ενός Τούρκου, που γεννήθηκε το 1926 σε κάποιο νησί του Αιγαίου πελάγους και μεγάλωσε παίζοντας με τα παιδιά των χριστιανών. Στη διήγηση φαίνεται ότι ζει ακόμη. **Δεν τον χαρακτηρίζουμε «άγιο»** (ξεχωριστές εμπειρίες σαν τις δικές του μπορεί να συμβούν σε κάθε άνθρωπο με αγαθή καρδιά, κατά τη σοφία του καρδιογνώστη Θεού), όμως παραθέτουμε σε περίληψη την ιστορία του, σαν απαραίτητο **παράρτημα** στο κεφάλαιο αυτό.

Σε ηλικία περίπου δώδεκα ετών, παραμονή Χριστουγέννων, ο αδελφός μας, ξαπλωμένος για να κοιμηθεί, είδε ν' ανοίγει η πόρτα και να μπαίνει ο Χριστός. «Ήρθα για σένα» του είπε, «είσαι δικό μου παιδί», και εξαφανίστηκε. Το όραμα επαναλήφθηκε τις δύο επόμενες νύχτες. Τότε πήγε στον πρόεδρο του χωριού και ζήτησε να βαφτιστεί. Εκείνος αρνήθηκε, λόγω της μικρής του ηλικίας, και τον προέτρεψε να περιμένει να ενηλικιωθεί.

Πέρασαν χρόνια και δούλευε σε ψαρόβαρκες. Μια μέρα με κακοκαιρία, που η βάρκα πλημμύρισε, μπήκε μέσα από τη θάλασσα ένα μικρό εικόνισμα του αγίου Νικολάου. Και μέσα απ' το εικόνισμα άκουσε μια φωνή: «Μη με πετάξεις!». Το πήρε και παρακάλεσε τον άγιο να τους βοηθήσει να σωθούν –και έτσι έγινε. Τα επόμενα χρόνια έζησε κι άλλα σημάδια, που φανέρωναν ότι ο Θεός των χριστιανών τον καλούσε στη δική Του πίστη. Και γύρω στο 1950 ήρθε στην Πάτμο και μίλησε με τον άγιο γέροντα Αμφιλόχιο Μακρή. Εκεί βαφτίστηκε και πήρε το όνομα Νικόλαος.

Την τρίτη νύχτα μετά τη βάπτισή του είδε σε όνειρο ή όραμα τη μητέρα του, που τον άρπαξε για να τον πάρει από εκεί. Μετά από πάλη φώναξε «Χριστέ μου, σώσε με!» και το όραμα στράφηκε, βγήκε τρέχοντας και έπεσε στη θάλασσα, ενώ κάτω από τα φουστάνια ξεπρόβαλε μια ουρά ζώου. Δεν ήταν

η μητέρα του, αλλά μια παγίδα.

Από τα επόμενα χρόνια της ζωής του, που περιλαμβάνουν και αρκετά θαυμαστά γεγονότα, θα αφηγηθούμε μόνο το εξής: ο πατέρας του ήταν ετοιμοθάνατος στο νοσοκομείο στην Κω και ο Νικόλαος προσευχήθηκε με αγωνία στον άγιο Παντελεήμονα, το γιατρό, να τον σώσει. Την επόμενη μέρα πήγε στο νοσοκομείο και τον βρήκε σε ανάρρωση. «Σ' ευχαριστώ, παιδί μου, που έστειλες το γιατρό» του είπε. «Ήρθε ένας νέος γιατρός και με ρώτησε πώς πάω. Μου είπε να βγάλω τη γλώσσα μου, την άγγιξε και μετά από λίγο έγινα καλά. Και μου είπε πως τον έστειλε ο γιος μου, ο Νικόλαος».

Β' Εξιλαμισθέντες που επέστρεψαν

Όλοι οι άγιοι που αναφέρονται παρακάτω, όταν επέστρεψαν στο χριστιανισμό, θανατώθηκαν από τους πρώην ομοθρήσκους τους, τους μουσουλμάνους. Είναι λοιπόν άγιοι μάρτυρες (έδωσαν μαρτυρία και υπέστησαν μαρτύρια) και χαρακτηρίζονται «νεομάρτυρες», γιατί μαρτύρησαν στα νεότερα χρόνια και όχι στους αρχαίους διωγμούς κατά των χριστιανών.

Ανθολογήσαμε το βίο τους από το *Νέον Μαρτυρολόγιον* του αγίου Νικόδημου του Αγιορείτη, που γράφτηκε το 18^ο αιώνα, ενώ η Τουρκοκρατία στον χώρο της πρώην Ρωμανίας (το «βυζαντινό» χώρο) κρατούσε ακόμη καλά.

Εδώ χρειάζεται μια διευκρίνιση: η Εκκλησία απαγορεύει το «εισπηδητικό μαρτύριο», δηλαδή το να παραδοθώ στους εχθρούς του χριστιανισμού και να πω «είμαι χριστιανός», για να με σκοτώσουν και να γίνω άγιος. Την εποχή της Τουρκοκρατίας όμως, η πρακτική αυτή διαδόθηκε ανάμεσα στους χριστιανούς που είχαν ασπαστεί το Ισλάμ, αρνούμενοι την πίστη τους, και στη συνέχεια είχαν επιστρέψει στο χριστιανισμό. Οι άνθρωποι αυτοί δεν ήθελαν να αυτοκτονήσουν, ούτε και να δοξαστούν ως άγιοι. Αγαπούσαν τη ζωή και δεν επιθυμούσαν να υποστούν τα φρικτά βασανιστήρια που ήξεραν ότι τους περίμεναν. Όμως τους οδηγούσε εκεί η συνείδησή τους, που δεν ειρήνευε με την απλή μυστική επιστροφή στο χριστιανισμό. Θεωρούσαν ότι οφείλουν να ισοσταθμίσουν την άρνησή τους, που κατά κανόνα ήταν δημόσια, με μια εξίσου δημόσια ομολογία πίστης. Έτσι θα εφάρμοζαν τα λόγια του Χριστού «όποιος με ομολογήσει μπροστά στους ανθρώπους, θα τον ομολογήσω κι εγώ μπροστά στον Πατέρα μου τον εν ουρανοίς, και όποιος με αρνηθεί μπροστά στους ανθρώπους, θα τον αρνηθώ κι εγώ μπροστά στον Πατέρα μου τον εν ουρανοίς» (Ματθ. 10, 32-33).

Για τους ανθρώπους αυτούς η αιώνια παρουσία κοντά στο Χριστό ήταν το πιο ποθητό αγαθό. Δεν ήταν φανατικοί, απλώς αγαπούσαν τη ζωή – αυτό που οι ίδιοι θεωρούσαν ζωή, βασισμένοι στην πείρα των μεγάλων χριστιανών αγίων όλων των αιώνων. Πιστεύω πως οι μουσουλμάνοι

αδελφοί μας θα τους καταλάβουν, γιατί κι εκείνοι έχουν βαθιά γνώση της έννοιας του μάρτυρα. Επισημαίνω ωστόσο ότι οι χριστιανοί μάρτυρες, που επέλεξαν οι ίδιοι το μαρτύριο και παραδόθηκαν στις αρχές, πεθαίνουν μόνοι. Δεν παίρνουν κι άλλους μαζί τους, όπως οι μάρτυρες των επαναστάσεων. Έτσι η μαρτυρία τους –που είναι συγχρόνως και μια γενναία πράξη εμπύχωσης των υπόδουλων χριστιανών, όπως ήδη φάνηκε με τον άγιο Κωνσταντίνο τον εξ Αγαρηνών και θα φανεί και στη συνέχεια– είναι μια ειρηνική επανάσταση.

Ο άγιος Θεοφάνης

Έζησε το 16^ο αιώνα. Ασπάστηκε το Ισλάμ, όμως αργότερα μετανόησε, επέστρεψε στο χριστιανισμό και έγινε μοναχός. Έκλαψε και αγωνίστηκε πολύ νιώθοντας τύψεις για την αποστασία του από το χριστιανισμό και, πηγαίνοντας στην Κωνσταντινούπολη, ομολόγησε δημόσια ότι ήταν ξανά χριστιανός.

Συνελήφθη και βασανίστηκε ανελέητα. Τον κρέμασαν στο ξύλο, του έκοψαν τα αφτιά και τη μύτη, του έβγαλαν σταυροειδώς λουρίδες από το δέρμα της πλάτης του... Τελικά τον θανάτωσαν ρίχνοντάς τον στα τσιγκέλια (μεγάλα τσιγκέλια, πάνω στα οποία τους έριχναν και τους αφήναν καρφωμένους μέρες, ώσπου να ξεψυχήσουν) στις 5 Ιουνίου 1559, ημέρα κατά την οποία τιμάται η μνήμη του.

Ο άγιος Νικόλαος των Τρικάλων

Ασπάστηκε το Ισλάμ, αλλά αργότερα μετανόησε και επέστρεψε στο χριστιανισμό. Αφού κρύφτηκε για ένα διάστημα, επέστρεψε στα Τρίκαλα όπου αμέσως έγινε αντιληπτός. Συνελήφθη και ομολόγησε τη χριστιανική του πίστη. Βασανίστηκε στη φυλακή και κήκε ζωντανός το 1617.

Η κάρα του αγίου (το κρανίο του), το οποίο πήρε με δωροδοκία ένας χριστιανός, φυλάσσεται στα Τρίκαλα και πολλά θαύματα συνδέονται με αυτήν. Ο άγιος τιμάται στις 16 και 17 Μαΐου.

Ο άγιος Μάρκος ο εν Σμύρνη

Κρητικός στην καταγωγή, εξισλαμίστηκε βίαια σε εφηβική ηλικία και μετά από μεγάλη αγωνία δραπέτευσε και κατέφυγε στην Κωνσταντινούπολη, κοντά στο σοφό διδάσκαλο Μελέτιο Συρίγο. Ενισχυμένος ηθικά, επέστρεψε στη Σμύρνη και ομολόγησε δημόσια ότι είναι χριστιανός. Συνελήφθη και βασανίστηκε σκληρά, για να θανατωθεί τελικά διά ξίφους το 1643.

Το λείψανό του είναι πηγή ιαμάτων και η μνήμη του τιμάται στις 14 Μαΐου.

Ο άγιος Αναστάσιος στο Ανάπλι (Ναύπλιο)

Ήταν ζωγράφος. Αρραβωνιασμένος, έμαθε κάποια σφάλματα της αρραβωνιαστικής του και την εγκατέλειψε. Λέγεται ότι οι συγγενείς της του έκαναν μάγια, για να επιστρέψει σ' αυτήν, και εξαιτίας τους «εβγήκεν από το νου του» (τρελάθηκε). Έτσι τον ανακάλυψαν κάποιοι Τούρκοι και τον εξισλάμισαν.

Όταν όμως συνήλθε, αρνήθηκε αμέσως το μουσουλμανισμό, έριξε κάτω το σαρίκι του και άρχισε να φωνάζει μέσα στο πλήθος «ήμουν, είμαι και θα είμαι χριστιανός!».

Τον άρπαξαν και τον έφεραν σέρνοντάς τον στο δικαστή. Ομολόγησε τη χριστιανική του πίστη και καταδικάστηκε σε αποκεφαλισμό. Ο τουρκικός όχλος όρμησε πάνω του και τον κομμάτιασε «εις λεπτά κομμάτια»!

Αυτό συνέβη το 1655 και η μνήμη του αγίου τιμάται την 1 Φεβρουαρίου.

Ο άγιος Δημήτριος από τη Φιλαδέλφεια της Μικράς Ασίας

Ωραίος και σεμνός έφηβος δεκατριών ετών, εξισλαμίστηκε μετά από ποικίλες πιέσεις κάποιων μουσουλμάνων της Φιλαδέλφειας και δόθηκε ως υπηρέτης σε κάποιον επιφανή μουσουλμάνο. Με τα χρόνια όμως προόδευσε οικονομικά, απόχτησε πλούτο και ανακηρύχθηκε ανώτατος αξιωματικός του στρατού. Αρραβωνιάστηκε μάλιστα μια από τις πιο αξιόλογες μουσουλμάνες κοπέλες της Φιλαδέλφειας.

Σε ηλικία όμως 25 ετών, άρχισε να θυμάται την παλαιά του πίστη και να πέφτει σε αγωνία και τύψεις. Και μετά από μεγάλη εσωτερική πάλη προσήλθε στις αρχές και δήλωσε ότι είναι χριστιανός και ονομάζεται Δημήτριος.

Μαστιγώθηκε σχεδόν μέχρι θανάτου. Φυλακίστηκε και ήρθε σε συγκινητικές αντιπαραθέσεις με τους μουσουλμάνους μέσα στη φυλακή. Στη συνέχεια τον απελευθέρωσαν, αλλά εκείνος διακήρυξε δημόσια την πίστη του και καλούσε τους μουσουλμάνους της πόλης να γίνουν χριστιανοί. Ξυλοκοπήθηκε άγρια και τελικά θανατώθηκε με πολλές μαχαιριές. Άναψαν φωτιά για να κάψουν το σώμα του, αλλά οι φλόγες χωρίστηκαν στα δυο και άφησαν το σώμα ανέπαφο, παρά το ότι τις τροφοδότησαν με πέντε σταμνιά λάδι. Τελικά, με εργαλεία από το κοντινό δημόσιο λουτρό, έκοψαν το σώμα του σε κομμάτια.

Από τα λείψανά του τελέστηκαν πολλές θεραπείες. Ο άγιος μαρτύρησε το 1657 και τιμάται στις 2 Ιουνίου.

Ο άγιος Ιωάννης ο Ναύκληρος από την Κω

Εξιλαμίστηκε χωρίς να το γνωρίζει, ευρισκόμενος σε κατάσταση ψυχικής νόσου. Όταν συνήλθε, αποκήρυξε αμέσως το Ισλάμ, όπως και ο άγιος Αναστάσιος του Ναυπλίου. Τότε όμως συνελήφθη, ξυλοκοπήθηκε ανηλεώς κατ' επανάληψιν και καταδικάστηκε σε θάνατο. Κήκε ζωντανός το 1669 και η μνήμη του τιμάται στις 8 Απριλίου.

Ο άγιος οσιομάρτυρας Δαμασκηνός

Ήταν ένας νεαρός ράφτης από το Γαλατά της Κωνσταντινούπολης, ονομαζόμενος Διαμαντής. Ορφάνεψε από μικρός και παρασύρθηκε σε άσωτη ζωή («περιπατούσεν άτακτα» γράφει ο άγιος Νικόδημος, ίσως δηλαδή είχε γίνει και κακοποιός). Συνελήφθη από την οθωμανική αστυνομία για κάποια παράνομη πράξη και, για να τη γλιτώσει, ασπάστηκε το Ισλάμ. Μεγαλώνοντας και ωριμάζοντας όμως ένιωσε τύψεις για την αποστασία του και, με πόνο ψυχής, έφυγε στο Άγιο Όρος και μόνασε στη μονή της Μεγίστης Λαύρας με το όνομα Δαμασκηνός.

Μετά από τουλάχιστον δώδεκα χρόνια πικρής μετάνοιας, που τον οδήγησε σε αυστηρή άσκηση, αποφάσισε να ομολογήσει δημόσια την επιστροφή του στο χριστιανισμό, παρακινημένος από τα λόγια του Χριστού «όποιος με ομολογήσει μπροστά στους ανθρώπους, θα τον ομολογήσω κι εγώ μπροστά στον Πατέρα μου τον εν ουρανοίς, και όποιος με αρνηθεί μπροστά στους ανθρώπους, θα τον αρνηθώ κι εγώ μπροστά στον Πατέρα μου τον εν ουρανοίς» (Ματθ. 10, 32-33). Γι' αυτό το σκοπό έλαβε την ευλογία του πατριάρχη Κων/πόλεως Διονυσίου, που συνέβη να βρίσκεται στη Μεγίστη Λαύρα.

Έτσι, το 1681, μεταμφιεσμένος σε ναύτη (για να μην προκαλέσει οθωμανικά αντίποινα στους μοναχούς), ήρθε στην ΚΠολη, πήγε στην Αγία Σοφία (που είχε μετατραπεί σε τζαμί) και άρχισε να προσεύχεται κάνοντας το σταυρό του. Οι μουσουλμάνοι εξεπλάγησαν, αλλά δεν τον πείραξαν, περνώντας τον για τρελό. Τότε ο άγιος ενεπλάκη σε δημόσια συζήτηση για το Χριστό με έναν μουσουλμάνο που διάβαζε στην άκρη του δρόμου και στη συνέχεια άρχισε να καλεί με δυνατή φωνή τους μουσουλμάνους σε τζαμιά και άλλα δημόσια μέρη να γίνουν χριστιανοί. Ζώντας στους δρόμους για λίγο καιρό ως τρελός, κάποια στιγμή συνελήφθη και οδηγήθηκε στο Βεζύρη. Εκεί ομολόγησε την πίστη του και καταδικάστηκε σε θάνατο. Αποκεφαλίστηκε μπροστά στην πόρτα του Πατριαρχείου, στο Φανάρι.

Το σώμα του, κατά διαταγήν, παρέμεινε τρεις ημέρες στο σημείο της σφαγής του και τελικά, με δωροδοκία, το πήραν οι χριστιανοί και ενταφιάστηκε με τιμές μάρτυρα στο μοναστήρι της Παναγίας στη Χάλκη. Ο ηγούμενος Μακάριος του μοναστηριού του Μαύρου Μόλου αγόρασε και φύλαξε τις πόρτες του εργαστηρίου απέναντι στην είσοδο του Πατριαρχείου, που είχαν βαφτεί με το αίμα του μάρτυρα. Ο άγιος Δαμασκηνός ονομάζεται

οσιομάρτυρας, δηλαδή μάρτυρας και μοναχός. Τιμάται στις 13 Νοεμβρίου.

Ο άγιος Ηλίας Αρδούνης (Αρντούνης)

Ήταν κουρέας στην Καλαμάτα, με μεγάλη υπόληψη στην τοπική κοινωνία. Κάποια στιγμή όμως, σε μια συζήτηση, είπε στους προεστούς ότι πρέπει να βρουν τρόπο να ελαφρύνουν τους χριστιανούς από την αβάσταχτη φορολογία, αλλιώς κινδυνεύουν «να τουρκίσουν» (να γίνουν μουσουλμάνοι). Οι προεστοί επέμεναν ότι δεν διατρέχουν τέτοιο κίνδυνο οι χριστιανοί και ο Ηλίας, για να τους αποστομώσει, είπε: «Εμένα τώρα να μου δώσει κάποιος ένα φέσι, αλλάζω το φύλλο!» Ένας προεστός, αστειευόμενος, του πρόσφερε ένα φέσι και εκείνος το πήρε, πήγε στο δικαστή και αρνήθηκε το χριστιανισμό!

Μετά από λίγο καιρό μετανόησε, έφυγε στο Άγιο Όρος, εξομολογήθηκε εκεί και έγινε μοναχός για οκτώ χρόνια. Η συνείδησή του όμως δεν ησύχασε και, παίρνοντας την ευλογία του πνευματικού του, επέστρεψε στην Καλαμάτα με σκοπό να διακηρύξει δημόσια την επιστροφή του στο χριστιανισμό.

Στην Καλαμάτα εξομολογήθηκε σε ιερείς, οι οποίοι τον εμπόδιζαν από τη δημόσια ομολογία, εκείνος όμως κοινώνησε τα Άχραντα Μυστήρια και κατόπιν άρχισε να περνάει από τα καφενεία. «Εσύ δεν είσαι ο Μουσταφάς Αρδούνης;» του είπαν οι Τούρκοι. «Εγώ είμαι» είπε, «αλλά δεν είμαι Μουσταφάς, είμαι Ηλίας και χριστιανός ορθόδοξος». Και άρχισε να κατακρίνει το Ισλάμ και να διακηρύσσει την πίστη στο Χριστό.

Τον ξυλοκόπησαν και τον οδήγησαν στο δικαστή. Βασανίστηκε σκληρά μέσα στη φυλακή και καταδικάστηκε να καεί ζωντανός με χλωρά ξύλα. Τον έριξαν στη φωτιά, όπου και πέθανε, όμως το σώμα και τα ράσα του έμειναν ανέπαφα από τις φλόγες. Το βράδυ μετά το θάνατό του ουράνιο φως περικύκλωσε το σώμα του μπροστά στα μάτια μουσουλμάνων και χριστιανών. Οι χριστιανοί τον έθαψαν με σεβασμό και, όταν με τα χρόνια άνοιξαν τον τάφο, τα άγια λείψανά του ευωδίασαν. Έτσι φυλάχτηκαν ως ιερά κειμήλια και μέσω αυτών στη συνέχεια τελέστηκαν πολλά θαύματα. Ο άγιος μαρτύρησε το 1686 και τιμάται στις 31 Ιανουαρίου και στις 27 Απριλίου.

Ο άγιος Νικόδημος του Ελβασάν

Ο τραγικός αυτός μάρτυρας από την Αλβανία ασπάστηκε το Ισλάμ παρακινημένος από μουσουλμάνους φίλους του και υποχρέωσε και τα παιδιά του να εξισλαμιστούν. Το ένα όμως το φυγάδευσαν κάποιοι χριστιανοί στο Άγιο Όρος και εκείνος, οργισμένος, πήγε στο Άγιο Όρος για να το βρει και να το εξισλαμίσει με τη βία. Εκεί όμως, βλέποντας το μεγαλείο των οσίων ασκητών, μετανόησε, επέστρεψε στο χριστιανισμό και παρέμεινε ως μοναχός.

Μετά από τρία χρόνια αυστηρής άσκησης, επιθύμησε να μαρτυρήσει. Στην επιθυμία του τον στήριξε ο πνευματικός του, αλλά και μια σειρά από θαυμαστά οράματα. Του εμφανίστηκε μάλιστα ο Χριστός και του έδειξε τα φοβερά μαρτύρια που τον περιμένουν. Εκείνος όμως δεν έχασε το θάρρος του, αλλά προσευχόμενος επέστρεψε στην πατρίδα του.

Οι μουσουλμάνοι τον αναγνώρισαν και συνελήφθη αμέσως ως αρνητής του Ισλάμ. Ο πασάς διέταξε να τον γκρεμίσουν από το παλάτι του. Όμως ο άγιος προσγειώθηκε σώος, σα να είχε φτερά. Τότε ο πασάς φοβήθηκε και θα τον άφηνε ελεύθερο, αλλά δείλιασε το μαινόμενο πλήθος των φανατικών μουσουλμάνων που απαιτούσαν εκδίκηση. Έτσι ο άγιος βασανίστηκε φρικτά για τρεις μέρες και στη συνέχεια αποκεφαλίστηκε. Το σώμα του παρέμεινε άφθαρτο και έγινε πηγή μεγάλης ευωδίας και πολλών θαυμάτων.

Το μαρτύριο του αγίου συνέβη το 1722 και τιμάται στις 11 Ιουλίου.

Ο άγιος Νικήτας ο Νισύριος

Στις 21 Ιουνίου 1732 θανατώθηκε στη Χίο ο άγιος Νικήτας ο Νισύριος (από το νησί Νίσυρος). Ήταν γιος εξισλαμισμένου προεστού και, αν και βαφτίστηκε ο ίδιος μετά τη γέννησή του, εξισλαμίστηκε σε νηπιακή ηλικία και δε θυμόταν τη χριστιανική του καταγωγή (γι' αυτό και θα μπορούσαμε να τον εντάξουμε στο πρώτο κεφάλαιο αυτής της μελέτης). Όταν όμως το ανακάλυψε, συγκλονίστηκε, αρνήθηκε το Ισλάμ, έφυγε από το σπίτι του και κατέφυγε στη Νέα Μονή Χίου, όπου κατηχήθηκε στο χριστιανισμό (δηλαδή έλαβε γνώση της χριστιανικής πίστης). Μια μέρα συνελήφθη από έναν «άνθρωπο του χαρατζή» (του φοροεισπράκτορα), Κρημλή το γένος, επειδή δεν είχε χαρτιά ούτε χρήματα να πληρώσει το χαράτσι, και, ενώ περίμενε τη μεταφορά του στις φυλακές, κάποιος τον αναγνώρισε και τον φώναξε Μείμη. Τότε ο Κρημλής τον έφερε στον αγά και, μετά από ανάκριση και έρευνα, μαθεύτηκε ότι ήταν μουσουλμάνος που επέστρεψε στο χριστιανισμό.

Βασανίστηκε επί δέκα μέρες στη φυλακή τόσο πολύ, ώστε χαρακτηρίζεται μεγαλομάρτυρας (οι Τούρκοι στη συνέχεια αποκάλυψαν ότι τη νύχτα έβλεπαν ανεξήγητα τη σκοτεινή φυλακή πλημμυρισμένη από φως) και τελικά αποκεφαλίστηκε δημόσια από τον ίδιο τον Κρημλή, αργά και βασανιστικά με πολλές μαχαιριές.

Ο Κρημλής όμως στη συνέχεια άρχισε να τρέμει ολόκληρος και τη νύχτα να βλέπει εφιαλτικά όνειρα με τον άγιο Νικήτα. Η ζωή του έγινε αφόρητη, μέχρι που (ίσως από συμβουλή της γυναίκας του, που ήταν χριστιανή) έβαλε και ζωγράφισαν την εικόνα του αγίου και την τοποθέτησε σε μια κρυσώνα στον οντά του. Τότε απαλλάχτηκε από τους εφιάλτες, αλλά του έμεινε το τρέμουλο σε όλη του τη ζωή. Πέθανε μάλιστα παράλυτος.

Στον οντά του, όταν είχε επισκέψεις, ακουγόταν χτύπος από τη θυρίδα, στην

οποία είχε κρύψει την εικόνα το αγίου. Και, για να μην την ανακαλύψουν οι ομόθρησκοί του, την έστειλε στο σπίτι όπου είχε τη γυναίκα του και εκεί την τιμούσε με ακοίμητο καντήλι.

Ο άγιος ιερομάρτυρας Κωνσταντίνος ο Ρώσος

Ήταν ιερομόναχος, εφημέριος του επιτρόπου της Ρωσίας στην Κωνσταντινούπολη («Ελιτζή»). Ήταν ένας σοφός και ενάρετος άνθρωπος, που περιπλανήθηκε σε διάφορα μέρη φεύγοντας από την ΚΠολη, για να αποφύγει τους ρωσοτουρκικούς πολέμους. Όταν όμως αποκαταστάθηκε η ειρήνη και επέστρεψε στη θέση του, ήρθε σε διαμάχη με το νέο Ελιτζή και ή από φόβο ή από θυμό παρουσιάστηκε στο σουλτάνο και αρνήθηκε το Χριστό.

Έλαβε μεγάλες τιμές από το σουλτάνο για την προσχώρησή του στο Ισλάμ, όμως λίγες μέρες αργότερα λύγισε από τις τύψεις και ξέσπασε σε θρήνο. Έριξε κάτω τα μουσουλμανικά ενδύματα, φόρεσε ένα ξεσχισμένο ράσο και τύλιξε το κεφάλι του με ένα μαύρο πανί και πήγε στο σημείο όπου είχε αρνηθεί το χριστό και ομολόγησε ότι επιστρέφει σ' Αυτόν. Συνελήφθη και αποκεφαλίστηκε, λαμβάνοντας το στεφάνι του μαρτυρίου, μπροστά στο παλάτι του σουλτάνου, το 1743, στις 26 Δεκεμβρίου (επαύριο των Χριστουγέννων), κατά την οποία και τιμάται η μνήμη του.

Ο άγιος μεγαλομάρτυρας Νικόλαος ο Χίος

Ευσεβής, σεμνός και συνετός, προικισμένος με πολλές αρετές, ορφανός από πατέρα, όταν έφτασε σε ηλικία περίπου είκοσι ετών έπεσε σε κατάθλιψη. Έτσι κάποιοι μουσουλμάνοι (στη Μαγνησία, όπου ήταν εργάτης) τον παρέσυραν για να τον κάνουν μουσουλμάνο. Ο άγιος, όταν ρωτήθηκε από τους αρμόδιους αν θέλει να ασπαστεί το Ισλάμ, δεν απάντησε. Έτσι, τον πέταξαν έξω θεωρώντας τον τρελό. Όταν όμως επέστρεψε στην πατρίδα του, τον ακολούθησε η φήμη ότι έχει γίνει μουσουλμάνος κι έτσι κάποιοι Τούρκοι τον πήραν κοντά τους, του φόρεσαν τούρκικα ρούχα και τον μετονόμασαν σε Μείμέτη. Στη συνέχεια, πάμπτωχος, άρχισε να βόσκει ζώα προοριζόμενα για σφαγή.

Από την πνευματική ασθένεια βγήκε με τη βοήθεια κάποιου αρχιμανδρίτη Κυρίλλου, που τον ανακάλυψε και συζήτησε μαζί του στα βουνά της Αγίας Υπακοής. Και μια νύχτα που κοιμήθηκε σ' ένα ερειπωμένο ξωκλήσι της αγίας Άννας, είδε στον ύπνο του την Παναγία ως μια όμορφη Κυρία, που τον κάλεσε «να πάει στο ναό του Υιού Της, να λουστεί από τον ιερέα και να γίνει καλά, για να τον κάνει γαμπρό Της». Έτσι ήρθε στον αρχιμανδρίτη, ο οποίος του διάβασε αγιασμό και εξορκισμούς και σε δύο ημέρες ξαναβρήκε την υγεία του και άρχισε να ζει ξανά ως χριστιανός.

Μετά από αυτό ο άγιος άρχισε να ζει μια ζωή ασκητική, μεγάλης ευσέβειας

και προσευχής. Επειδή όμως τον θεωρούσαν μουσουλμάνο, οι χριστιανοί τον έδιωξαν από την εκκλησία, φοβούμενοι την τουρκική βιαιότητα. Εκείνος τότε διακήρυξε τη χριστιανική του πίστη στη μέση της εκκλησίας, πράγμα που ακούστηκε στους μουσουλμάνους και μετά από λίγο μια ομάδα τον συνέλαβε μαζί με τον ιερέα του χωριού και δύο προεστούς.

Ο άγιος ομολόγησε με θάρρος την πίστη του. Δεν υπέκυψε σε απόπειρες δελεασμού, αλλά μίλησε για το Χριστό με τέτοιο τρόπο, που κανείς δε μπόρεσε να τον αποστομώσει. Τα βασανιστήρια όμως, στα οποία υποβλήθηκε για τριάντα μέρες, ήταν πέρα από κάθε φαντασία. Του έδωσαν πεντακόσιους ραβδισμούς, τον ξάπλωσαν σε μια σανίδα με καρφιά, βάζοντας στο στήθος του μια πέτρινη πλάκα κ.τ.λ. Τελικά τον αποκεφάλισαν βασανιστικά, ρωτώντας τον ξανά, μετά τις πρώτες μαχαιριές, αν θέλει να γίνει μουσουλμάνος. Παίρνοντας αρνητική απάντηση και χτυπώντας τον ξανά και ξανά με το μαχαίρι, τελικά ο δήμιος τον έσφαξε σαν πρόβατο. Ήταν είκοσι τριών ετών, στις 31 Οκτωβρίου 1754 (αυτή την ημέρα τιμάται η μνήμη του).

Την ώρα του φόνου του, αν και ήταν απόγευμα, έπεσε πυκνό σκοτάδι, μέσα στο οποίο είδαν όλοι το πρόσωπο του μάρτυρα να λάμπει «σαν άστρο λαμπρότατο». Οι μουσουλμάνοι, πανικόβλητοι, έκαψαν το πρόσωπό του με αναμμένους δαυλούς, αλλά ξεχύθηκε στον αέρα μια έντονη ευωδία. Η πόλη μαζεύτηκε και οι χριστιανοί μάζεψαν κρυφά ματωμένο χώμα από το σημείο της σφαγής, ενώ κάποιοι φύλακες πούλησαν μικρά κομματάκια από το σώμα του μάρτυρα. Μετά από τρεις ημέρες δημόσιας έκθεσης, το πέταξαν στη θάλασσα και δεν ξαναβρέθηκε ποτέ.

Το πρώτο θαύμα του αγίου ήταν η θεραπεία μιας γυναίκας, ονόματι Σμαράγδας, που μετά το θάνατο του γιου της, άρχισε να βγάζει μεγάλη ποσότητα αίματος από το στόμα. Παρά τις προσπάθειες των γιατρών και τις δικές τις προσφυγές στους θαυματουργούς αγίους Αναργύρους και την αγία Ματρώνα της Χίου (Χιοπολίτιδα), θεραπεύτηκε μόνον όταν ασπάστηκε ένα από τα μικρά κομμάτια του λειψάνου του μάρτυρα, που είχε πουληθεί λαθραία από τους φύλακές του.

Ο άγιος Ζώρζης ο Γκιουρζής (Γεωργιανός)

Σε μικρή ηλικία πουλήθηκε σκλάβος σε κάποιο μουσουλμάνο της Μυτιλήνης, ο οποίος τον εξισλάμισε. Όταν πέθανε ο αφέντης του συνέχισε να ζει ως μουσουλμάνος, φτάνοντας σε μεγάλη ηλικία, τουλάχιστον εβδομήντα χρονών. Ζούσε ειρηνικά ασχολούμενος με το εμπόριο, μάλλον με μεσαία οικονομική κατάσταση. Μια μέρα όμως, άγνωστο γιατί, ήρθε στο δικαστή του τόπου, έβγαλε το σαρίκι του και είπε: «Είμαι χριστιανός και ονομάζομαι Ζώρζης».

«Μπρε Σαλή» τον ρώτησε ο δικαστής, «τι έπαθες; Βγήκες από το νου σου, αδελφέ;». Ο άγιος όμως αποκρίθηκε: «Χριστιανός, χριστιανός, χριστιανός θέλω να πεθάνω». Τον ανέκριναν για τρεις μέρες και τελικά τον παρέδωσαν

στους γενίτσαρους, οι οποίοι του έβαλαν μια θηλιά στο λαιμό και προσπάθησαν να τον εξαναγκάσουν απλώς να πει την ισλαμική ομολογία πίστης, εκείνος όμως έσφιγγε τα χείλη του για να μη μιλήσει. Τον έδειραν ανελέητα, τον διαπόμευσαν, τον τρύπησαν πολλές φορές με μαχαίρι (ενώ ήταν ένας σεβάσμιος γέροντας) και του ζητούσαν έστω να δείξει με το δάχτυλό του ότι «ο Θεός είναι ένας». Εκείνος όμως έσφιγγε τα χέρια του με δύναμη, για να μην αρνηθεί τη χριστιανική πίστη του στην Αγία Τριάδα. Τελικά, μετά από διάφορα βασανιστήρια, τον απαγχόνισαν.

Ο άγιος μαρτύρησε το 1770 και η μνήμη του εορτάζεται στις 2 Ιανουαρίου.

Ο άγιος Μιχαήλ από τη Σμύρνη

Σε ηλικία δεκαοχτώ χρονών, αρνήθηκε το Χριστό παρασυρόμενος από το μουσουλμάνο εργοδότη του το πρώτο Σάββατο των νηστειών, όμως την Κυριακή του Πάσχα, ακούγοντας το «Χριστός ανέστη» και βλέποντας όλους τους χριστιανούς να γιορτάζουν, μετανόησε και άρχισε να ψάλλει κι αυτός. «Μα εσύ είσαι Τούρκος» του είπαν. «Αύριο θα δείτε ποιος ήμουν και ποιος θα γίνω» απάντησε.

Και την άλλη μέρα πήγε μόνος του στο δικαστή και τον ρώτησε: «Κάποιος που εξαπατήθηκε, έδωσε χρυσάφι και πήρε μολύβι, είναι νόμιμο να δώσει πίσω το μολύβι και να πάρει το χρυσάφι του;». Ο δικαστής απάντησε: «Ναι». «Πάρε λοιπόν κι εσύ το μολύβι που μου έδωσες, δηλαδή τη δική σου θρησκεία, και παίρνω κι εγώ πίσω το χρυσάφι που σου έδωσα, δηλαδή την πίστη των γονέων μου».

Φυσικά το γεγονός προκάλεσε αναταραχή. Ο άγιος φυλακίστηκε, ανακρίθηκε και τελικά αποκεφαλίστηκε. Μετά από τριήμερη δημόσια έκθεση του σώματός του (που φαινόταν λευκό σαν το χιόνι), ρίχτηκε στη θάλασσα, η οποία το έβγαλε στον τόπο που λέγεται Φοινικιά. Εκεί το βρήκαν χριστιανοί βαφείς, οι οποίοι το πήραν και το έθαψαν μαζί με την αγία κεφαλή του, στο ναό της αγίας Φωτεινής.

Ο άγιος μαρτύρησε το 1772 και εορτάζει στις 16 Απριλίου.

Ο άγιος Ζαχαρίας στην Παλαιά Πάτρα

Καταγόμενος από την Άρτα, ασπάστηκε το Ισλάμ και, ερχόμενος στην Παλαιά Πάτρα, άνοιξε εργαστήριο και εργαζόταν ως γουναράς. Είχε όμως στην κατοχή του το βιβλίο Αμαρτωλών σωτηρία, και διαβάζοντάς το μετανόησε για την άρνηση του Χριστού. Μετά από πολλά δάκρυα εξομολογήθηκε κρυφά σ' έναν έμπειρο χριστιανό ιερέα και ζήτησε ευλογία να ομολογήσει δημόσια την επιστροφή του στο χριστιανισμό. Εκείνος του σύστησε να περιμένει σαράντα μέρες με νηστεία, προσευχή και μελέτη, και συγχρόνως να κάνει και ο ιερέας το ίδιο στο κελί του, μήπως και η σκέψη

του μαρτυρίου ήταν παγίδα στημένη από το διάβολο.

Μετά από είκοσι μέρες ο άγιος δεν άντεχε πια από τη μεγάλη λαχτάρα «να δώσει δέκα ζωές (όχι μία) για το Χριστό». Πήγε ξανά στον πνευματικό του και πέφτοντας στα πόδια του ζήτησε επίμονα και πήρε την ευλογία του. Εξομολογήθηκε όλη του τη ζωή, ήταν όμως τόσο καθαρός στην ψυχή (εκτός από την άρνηση) που ήταν άξιος ακόμη και ιερέας να γίνει. Ο πνευματικός του τον προειδοποίησε για πολλή ώρα σε τι κίνδυνο πρόκειται να μπει, όμως ο άγιος επέμενε χαμογελώντας. Και τελικά επέστρεψε στο χριστιανισμό χριόμενος με άγιο μύρο, κοινωνήσε και έφυγε. Ο ιερέας του παράγγειλε ότι δεν είναι ανάγκη να βρίσει τη θρησκεία του Ισλάμ, αρκεί με σύντομα λόγια να ομολογήσει ότι την έχει αφήσει και είναι πλέον χριστιανός.

Ο άγιος πούλησε και μοίρασε στους φτωχούς όλα του τα υπάρχοντα και πηγαίνοντας στο δικαστή τού εξήγησε την περίπτωσή του. Εκείνος, που τον γνώριζε, προσπάθησε να τον μεταπείσει, αλλά τελικά τον έστειλε συνοδευόμενο στην πρωτεύουσα. Εκεί αποφασίστηκε να τον μαστιγώνουν τρεις φορές την ημέρα μέχρι να επιστρέψει στο Ισλάμ ή να πεθάνει. Αλλά να μη χυθεί αίμα από το σώμα του, για να μην το πάρουν οι χριστιανοί ως ιερό κειμήλιο. Ο άγιος βασανίστηκε φρικτά και υπέμεινε λέγοντας συνεχώς την προσευχή «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με τον αρνητή Σου, και βοήθησέ με». Τελικά, ο επικεφαλής του αποσπάσματος των βασανιστών, απογοητευμένος από τα πολυήμερα βασανιστήρια, αποφάσισε να τον θανατώσει κρυφά στη φυλακή. Τον τέντωσε λοιπόν στο ξύλο τόσο πολύ, που ξεσχίστηκαν τα μέλη του και ο άγιος κάνοντας το σταυρό του ξεψύχησε. Αμέσως η φυλακή πλημμύρισε από ευωδία τόση, ώστε ο δήμιος πανικόβλητος έφυγε από το φυλακή.

Ο κυβερνήτης αρνήθηκε να δώσει το σώμα του αγίου στους χριστιανούς και διέταξε να το ρίξουν σ' ένα ξεροπήγαδο. Τη νύχτα όμως το πηγάδι ξεχείλισε από φως και οι Τούρκοι αναγκάστηκαν να το γεμίσουν με χώμα για να το εξαφανίσουν. Εκεί έμεινε το σώμα του μάρτυρα. Ήταν το έτος 1782 και ο άγιος εορτάζει στις 20 Ιανουαρίου.

Ο άγιος Χατζή Θεόδωρος στη Μυτιλήνη

Ασπάστηκε το Ισλάμ, ενώ είχε γυναίκα και παιδιά χριστιανούς, αλλά με τον καιρό μετανόησε και ταξίδεψε στο Άγιο Όρος, όπου εξομολογήθηκε και επέστρεψε στο χριστιανισμό. Δε φαίνεται να έγινε μοναχός. Παίρνοντας την ευχή του πνευματικού του πατέρα, επέστρεψε στην πατρίδα του, παρουσιάστηκε στο δικαστή, έριξε κάτω το σαρίκι του, φορώντας αντί γι' αυτό ένα μαύρο σκούφο, και ανάγγειλε ότι είναι ξανά χριστιανός.

Μετά από τριήμερη ανάκριση, καταδικάστηκε σε θάνατο. Οι φρουροί τον μαχαίρωσαν στο μηρό, τον γκρέμισαν από τη σκάλα του παλατιού και τον έσυραν στους δρόμους της πόλης μέχρι τον τόπο της εκτέλεσής του. Ο άγιος φίλησε με ενθουσιασμό το σκοινί της αγχόνης και πέρασε μόνος του τη θηλιά στο λαιμό του. Απαγχονίστηκε λαμβάνοντας το στεφάνι του

μαρτυρίου το 1784 και τιμάται στις 30 Ιανουαρίου.

Ο άγιος Ιωάννης ο Βούλγαρης

Όμορφος και εγγράμματος νέος δεκαοχτώ χρονών από τη Βουλγαρία, ακολούθησε περίπου την ίδια πορεία. Εξισλαμίστηκε και στη συνέχεια, υποφέροντας από τύψεις, κατέφυγε στο Άγιο Όρος, όπου έζησε τρία χρόνια στην υπηρεσία ενός μονόχειρα πνευματικού. Συνεχίζοντας να υποφέρει, πήγε στην Κωνσταντινούπολη, φόρεσε κόκκινο φέσι και κόκκινα παπούτσια, πήγε στην Αγία Σοφία (που ήταν τζαμί) και προσκύνησε χριστιανικά κάνοντας το σταυρό του.

Οι γύρω μουσουλμάνοι τον άρπαξαν και τον ρώτησαν τι κάνει εκεί, και ο άγιος απάντησε πως είναι χριστιανός και, ως χριστιανός, κάνει το σταυρό του και προσκυνά το Χριστό, το μόνο αληθινό Θεό.

Αφού προσπάθησαν μάταια να τον επαναφέρουν στην ισλαμική θρησκεία, αποκεφαλίστηκε έξω από την αυλή της Αγίας Σοφίας το 1784 και τιμάται στις 5 Μαρτίου.

Ο άγιος Μανουήλ από τα Χανιά, ο εν Χίω

Σφακιανός στην καταγωγή, αιχμαλωτίστηκε σε νεαρή ηλικία από τους Τούρκους κατά την καταστροφή της επανάστασης του Δασκαλογιάννη το 1770 (τον οποίο έγδαραν ζωντανό στην κεντρική πλατεία του Ηρακλείου). Τον έκαναν μουσουλμάνο με περιτομή διά της βίας. Εκείνος όμως δραπέτευσε, πήγε στη Μύκονο, εξομολογήθηκε και επέστρεψε στο χριστιανισμό.

Παντρεύτηκε και απόχτησε έξι παιδιά. Μαθαίνοντας όμως ότι η σύζυγός του τον απατά, πήρε τα παιδιά του και έφυγε από το σπίτι. Ο αδερφός της όμως, νιώθοντας προσβεβλημένος από την πράξη του, ζητούσε να τον εκδικηθεί. Κάποτε ο άγιος κουβαλούσε ξύλα με ένα καΐκι στη Σάμο, και συνάντησαν ένα τουρκικό πολεμικό πλοίο στο οποίο υπηρετούσε ο κουνιάδος του, ως υπηρέτης του καπετάνιου. Εκείνος, βλέποντας τον άγιο, έσπευσε να τον προδώσει ότι ήταν μουσουλμάνος και αλλαξοπίστησε.

Ο άγιος συνελήφθη, ομολόγησε τη χριστιανική του ιδιότητα και βασανίστηκε επί πολλές μέρες για να επιστρέψει στο Ισλάμ. Όταν βγήκαν στη Χίο, παρακάλεσε κρυφά ένα χριστιανό να του φέρει ιερέα να εξομολογηθεί, όμως κανείς δεν τόλμησε να πλησιάσει, παρά μόνον ένας του έστειλε παραγγελίες και τον εμπύχωσε από μακριά.

Στη Χίο παρουσιάστηκε μπροστά στο ναύαρχο («καπετάν πασά»), όπου γυμνώνοντάς τον είδαν την περιτομή του. Αν και ο άγιος διηγήθηκε την ιστορία του, καταδικάστηκε σε θάνατο χωρίς έλεος. Ο δήμιος όμως,

βλέποντάς τον τόσο γενναίο (ή για κάποιον άλλο, άγνωστο λόγο), πέταξε το σπαθί του και τράπηκε σε φυγή. Τότε ένας φρουρός του διοικητή τον άρπαξε και, μετά από πολλές μαχαιριές, τον έσφαξε σαν πρόβατο. Με διαταγή του διοικητή, οι Τούρκοι πέταξαν το σώμα του στη θάλασσα, επειδή οι χριστιανοί άρχισαν αμέσως να τον τιμούν.

Ο άγιος μαρτύρησε το 1792 και τιμάται στις 15 Μαρτίου.

Ο άγιος Αλέξανδρος ο Δερβίσης

Καταγόταν από την Θεσσαλονίκη και ζούσε στην περιοχή της Λαοδηγίας ή Λαγωδιανής (σημερινή Λαοδηγήτρια). Οι γονείς του, για να τον από τις πονηρές επιθυμίες κάποιου Τούρκου, αναγκάστηκαν να τον φυγαδεύσουν στη Σμύρνη. Εκεί εργάστηκε στο σπίτι ενός Τούρκου πασά, ο οποίος κατόρθωσε να τον πείσει να αλλαξοπιστήσει. Στη συνέχεια, αφού περιπλανήθηκε σε διάφορα μέρη, έφθασε στη Μέκκα, όπου προσκύνησε τον τάφο του Μωάμεθ και έλαβε το σχήμα του δερβίση και έγινε διδάσκαλος του Ισλάμ σε διάφορα μέρη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Η συνείδησή του όμως άρχισε να τον ελέγχει, ώσπου τέλος μετανόησε και άρχισε να φλέγεται από τον πόθο του μαρτυρίου. Έτσι, έχοντας εξωτερικά το σχήμα του δερβίση, εσωτερικά όμως νιώθοντας χριστιανός, άρχισε να συμπεριφέρεται σαν τρελός και να ελέγχει με αυστηρότητα τους μουσουλμάνους. Ζούσε δηλαδή, για τουλάχιστον δέκα χρόνια, ως διά Χριστόν σαλός.

Μετά από διάφορες περιπλανήσεις και μια απόπειρα να τον σκοτώσουν στην Αίγυπτο, ο Αλέξανδρος έφθασε στη Χίο το 1794, κατά την περίοδο της Μεγάλης Σαρακοστής, και πήγε σε κάποια εκκλησία, για να συμμετάσχει στην ακολουθία. Έχοντας το σχήμα του δερβίση περιφερόταν άνετα ανάμεσα στους Τούρκους, τους οποίους έλεγχε για την σκληρή και απάνθρωπη συμπεριφορά τους, ενώ συγχρόνως τους κήρυττε τη φιλάνθρωπία, τη σωφροσύνη και την αρετή. Από την άλλη πάλι φερόταν με πολλή γλυκύτητα και πραότητα απέναντι στους χριστιανούς, με τους οποίους ερχόταν σε επαφή.

Από τη Χίο πέρασε απέναντι, στη Σμύρνη, με σκοπό να ομολογήσει την πίστη του στον τόπο όπου την είχε αρνηθεί. Μία εβδομάδα πριν την Πεντηκοστή παρουσιάστηκε στο δικαστή, όπου ομολόγησε την πίστη του και κατόπιν πέταξε το δερβίσικο κάλυμμα της κεφαλής του και φόρεσε το χριστιανικό. Η αναταραχή ήταν μεγάλη, φυλακίστηκε και έγιναν πολλές προσπάθειες να τον μεταπείσουν.

Την επόμενη Παρασκευή, κατά τη συνήθεια, συγκεντρώθηκαν όλοι οι επιφανείς μουσουλμάνοι στο δικαστή και πήγαν όλοι μαζί στο τζαμί, για να προσευχηθούν. Αυτή την ημέρα λοιπόν διάλεξαν για να οδηγήσουν τον άγιο Αλέξανδρο και πάλι στο δικαστήριο, για να τον ανακρίνουν. Ο άγιος για τρίτη φορά ομολόγησε ενώπιον όλων την πίστη του και τη διάθεσή του να

μείνει σταθερός σε αυτήν.

Μετά από αυτό αποφασίσθηκε η θανάτωσή του. Σε όλο το δρόμο ιμάμηδες και χοτζάδες τον παρακινούσαν να επιστρέψει στο Ισλάμ, μάταια όμως. Την ώρα του αποκεφαλισμού του ένας Ευρωπαίος, παπικός στο θρήσκευμα, ομολόγησε πως δεν έχει δει ποτέ τόσο γενναίο άνθρωπο. Πριν την εκτέλεση προσευχήθηκε επί μία ώρα γονατιστός και στη συνέχεια αποκεφαλίσθηκε και εισήλθε με τον αμαράντινο στέφανο της δόξας στη χαρά του Κυρίου του. Ήταν το 1794 και η μνήμη του τιμάται στις 26 Μαΐου.

βλ. και

<http://athos.edo.gr/modules.php?name=GCalendar&file=viewday&y=2008&m=5&d=26&printable=1>

Ο άγιος μεγαλομάρτυρας Πολύδωρος

Πραγματευτής από την Κύπρο, ταξιδεύοντας στην Αίγυπτο έγινε γραμματέας ενός αρνησίθρησκου πρώην χριστιανού και, επηρεασμένος απ' αυτόν, ασπάστηκε το Ισλάμ σε μια βραδιά μέθης. Στη συνέχεια μετανόησε και, γεμάτος τύψεις, άρχισε πάλι να ζει χριστιανικά και, ευκαιρίας δοθείσης, έφυγε στη Βυρηττό και εξομολογήθηκε στον επίσκοπο, για να γίνει ξανά χριστιανός. Όμως κίνδυνοι και περιπέτειες τον ανάγκασαν να φύγει και να περιπλανηθεί σε διάφορους τόπους, για να καταλήξει στη Σμύρνη, με σκοπό να ομολογήσει εκεί δημόσια την επιστροφή του στο χριστιανισμό. Επειδή όμως κρατούσε ακόμη ο απόηχος του μαρτυρίου του αγίου Αλέξανδρου του Δερβίση, ο άγιος φοβήθηκε μήπως η περίπτωση του προκαλέσει σφαγές των χριστιανών. Έτσι έφυγε από εκεί και κατέληξε στη Χίο.

Εκεί, με τη συμβουλή ενός πνευματικού, υποβλήθηκε σε νηστεία, προσευχή και μελέτη χριστιανικών βιβλίων για σαράντα μέρες και κατόπιν έγινε χριστιανός με το Άγιο Μύρο και παρουσιάστηκε στον καδή, όπου ανακοίνωσε την περίπτωση του. Αρχικά οι μουσουλμάνοι προσπάθησαν να τον πείσουν να επανέλθει στο Ισλάμ, όμως, βλέποντας ότι ματαιοπονούν, τον παρέδωσαν στα βασανιστήρια.

Άρχισε έτσι μια Οδύσσεια απερίγραπτης βιαιότητας, που διακοπτόταν από ανακρίσεις και προσαγωγές στο δικαστή. Στο τέλος αυτής της φρικτής και ματωμένης πορείας, ο άγιος απαγχονίστηκε και το σώμα του αφέθηκε ολόγυμνο, κρεμασμένο στην αγχόνη, σε κοινή θέα. Τον κατέβασαν μετά από τρεις ημέρες και τον έθαψαν στα μνήματα των Αρμενίων. Η περίπτωση του προκάλεσε μεγάλο θαυμασμό στους μουσουλμάνους, που δεν είχαν ξαναδεί τέτοια ανδρεία. Το σχοινί της αγχόνης και αργότερα τα σεπτά λείψανα του μάρτυρα φυλάχτηκαν ως ιερά κειμήλια από τους χριστιανούς και με τη βοήθειά τους τελέστηκαν εντυπωσιακές θεραπείες και θαύματα.

Ο άγιος μεγαλομάρτυρας Γεώργιος από το Καρατζασού (Χατζή Γιώργος)

Καταγόμενος από τη Φιλαδέλφεια, ζούσε και εργαζόταν στο Καρατζασού, όπου, μια νύχτα που διασκέδαζε με μια παρέα, κάποιος από τους συντρόφους του, μεθυσμένος, έπεσε από ψηλά και σκοτώθηκε. Ο «εξουσιαστής» του τόπου, κατά τη συνήθεια, ζήτησε από τους χριστιανούς «να πληρώσουν τζερεμέ» (αποζημίωση). Ο άγιος όμως αρνήθηκε και αξίωσε να παρουσιαστή στον εξουσιαστή. Εκεί, του είπε: «Έχεις εσύ φιρμάνι, όταν σκοτώνονται γκιαούρηδες, να πληρώνουν οι Τούρκοι τζερεμέ;». «Εσύ τι είσαι;» τον ρώτησε ο εξουσιαστής. Και ο άγιος, τυφλωμένος από θυμό, αποκρίθηκε: «Τούρκος». Τότε τον άρπαξαν και τον εξισλάμισαν χωρίς καθυστέρηση.

Λίγες μέρες μετά όμως μετανόησε πικρά, κατέφυγε στο Άγιο Όρος, όπου επέστρεψε στο χριστιανισμό, και παρέμεινε εκεί για χρόνια. Στη συνέχεια ακολούθησε την πορεία πολλών άλλων νεομαρτύρων: εξομολογήθηκε, μοίρασε όλα τα υπάρχοντά του και, επιστρέφοντας στο Καρατζασού, παρουσιάστηκε στις αρχές και ομολόγησε τα πάντα.

Παραδόθηκε στους υπηρέτες, με απόλυτη εξουσία να του κάνουν ό,τι θέλουν για να τον επαναφέρουν στο Ισλάμ. Τον βασάνισαν απερίγραπτα για οκτώ ημέρες: τέντωσαν το σώμα του στο ξύλο, του φόρεσαν πυρακτωμένη περικεφαλαία, του έσφιξαν το κεφάλι με σχοινί κ.λ.π. Και μη μπορώντας να μεταστρέψουν τη γνώμη του, τον έδωσαν πίσω στο δικαστή, ο οποίος τον καταδίκασε σε θάνατο. Ο άγιος αποκεφαλίστηκε το 1794 και τιμάται στις 2 Οκτωβρίου.

Ο άγιος μεγαλομάρτυρας Θεόδωρος ο Βυζαντιεύς

Εργαζόταν ως βοηθός ζωγράφου στα παλάτια της Κωνσταντινούπολης και εκεί δελεάστηκε από την πολυτέλεια και την ελευθερία της ζωής των μουσουλμάνων (σε αντίθεση με την καταπιεσμένη ζωή των υπόδουλων χριστιανών) και ασπάστηκε στο Ισλάμ. Έζησε στο παλάτι σε μεγάλη πολυτέλεια, όμως τρία χρόνια αργότερα μια επιδημία πανούκλας έβαλε στην ψυχή του φόβο θανάτου και τρόπο για την αποστασία του. Έτσι, μετά από πολλή προσπάθεια, δραπέτευσε από το παλάτι μεταμφιεσμένος σε ζητιάνο.

Κατέφυγε σε μια θεία του, όπου χριόμενος με το Άγιο Μύρο επέστρεψε στο χριστιανισμό. Στη συνέχεια, με αγωνία, πέρασε κρυφά στη Χίο. Εξομολογήθηκε σε έναν έμπειρο πνευματικό και αποσύρθηκε σε ένα ερημικό μέρος μαζί με κάποιον ευσεβή χριστιανό. Οι δύο αυτοί άνθρωποι του συμπαραστάθηκαν πάρα πολύ, έγιναν οι φίλοι και οι αδελφοί του. Ο άγιος όμως, ακούγοντας για το μαρτύριο του αγίου Πολύδωρου, ένιωσε την ανάγκη να τον μιμηθεί. Προσευχήθηκε για πολύ καιρό με τη βοήθεια των πνευματικών του φίλων και στη συνέχεια επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη συνοδευόμενος και υποστηριζόμενος από τον

πνευματικό του.

Το ταξίδι του ήταν γεμάτο αγωνία και πειρασμούς. Όμως ο άγιος, παρά τις ερωτήσεις του πνευματικού του μήπως άλλαξε γνώμη, επέμενε στην απόφασή του. Έξω από την Κωνσταντινούπολη τον άφησε, φόρεσε τουρκικά ρούχα και μπήκε μόνος του στην Πόλη. Παρουσιάστηκε στις αρχές και δήλωσε ότι είναι πρώην εξωμότης που έγινε ξανά χριστιανός.

Συνελήφθη και οδηγήθηκε στη φυλακή. Στο δρόμο, σε όποιον χριστιανό συναντούσε, έλεγε: «Συχώρεσέ με, αδελφέ, χριστιανός είμαι». Τον εξέθεσαν στη διάθεση κάθε μουσουλμάνου που ήθελε να μπει στη φυλακή για να τον δείρει ή να τον περιγελάσει. Στη συνέχεια τον μαστίγωσαν δεκαπέντε άνθρωποι συγχρόνως, γυρίζοντάς τον από τη μια πλευρά στην άλλη σαν παλαιό ασκί. Υποβλήθηκε σε ποικίλα φρικτά βασανιστήρια για τρεις ή τέσσερις μέρες και κατόπιν, με το σώμα γεμάτο πληγές, απαγχονίστηκε δημόσια με εξαιρετική βιαιότητα.

Οι χριστιανοί πλησίασαν και, κόβοντας κομμάτια από το κουρελιασμένο του πουκάμισο, μάζεψαν το αίμα που έτρεψε ποταμηδόν από το σεβάσμιο σώμα του. τρεις ημέρες μετά, πήραν την άδεια και τον κατέβασαν και τον έθαψαν με τιμές έξω από το ναό της Παναγίας «Χρυσομαλλούσας». Ο άγιος μαρτύρησε το 1795 και τιμάται στις 17 Φεβρουαρίου.

Ο άγιος Γεδεών ο Καρακαλληνός

Ο βίος του δεν περιλαμβάνεται στο *Νέον Μαρτυρολόγιον*, αλλά σε άλλες αγιολογικές πηγές της ορθοδοξίας που αναφέρονται στους Νεομάρτυρες. Παιδί φτωχής οικογένειας από χωριό του νομού Μαγνησίας, μπήκε στην υπηρεσία του Αλή πασά, που τον απέσπασε βίαια από την οικογένειά του εκτιμώντας τα προσόντα του. Εκεί επηρεάστηκε από το περιβάλλον και ασπάστηκε το Ισλάμ. Αργότερα όμως μετανόησε, δραπέτευσε και επέστρεψε στο πατρικό του σπίτι, όπου οι γονείς του τον δέχτηκαν και τον παρηγόρησαν.

Αργότερα εργάστηκε ως οικοδόμος στην Κρήτη, αλλά λόγω της άσχημης συμπεριφοράς των συναδέλφων του, έφυγε από κοντά τους και του πρόσφερε καταφύγιο στο σπίτι του ένας ιερέας, ο οποίος και τον εξομολόγησε. Τρία χρόνια μετά όμως ο προστάτης του κοιμήθηκε και ο νέος έφυγε για το Άγιο Όρος, όπου έγινε μοναχός. Λίγα χρόνια μετά, νιώθοντας τον πόθο του μαρτυρίου, έρχεται στο Βελεστίνο και ζητάει από τον παλιό του αφέντη να του ξαναδώσει εκείνο που του στέρησε.

Δικάζεται και έρχεται στο δικαστήριο φορώντας ένα λουλουδένιο στεφάνι και προσφέρει στο δικαστή ένα κόκκινο αβγό (είναι Μ. Παρασκευή). Αθρώνεται ως ψυχοπαθής. Μετά από περιπέτειες κάνει δεύτερη ομολογία και δικάζεται από τον πασά του Τυρνάβου. Τον διαπομπεύουν γυμνό, τυλιγμένο με προβιά προβάτου, και στο τέλος του κόβουν τα χέρια και τα πόδια και τον πετάνε ζωντανό στο βόθρο του παλατιού, αφήνοντάς τον εκεί

να ξεψυχήσει. Ήταν 30 Δεκεμβρίου 1818, ημέρα κατά την οποία εορτάζεται η μνήμη του.

Δημιουργία αρχείου: 19-6-2009.

Τελευταία ενημέρωση: 19-6-2009.

